ROK X

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

№ 15

WARSZAWA, DNIA 1 SIERPNIA 1935 ROKU

STOSUNKI HANDLOWE Z NIEMCAMI

W związku z prowadzonemi obecnie w Berlinie rozmowami, dotyczącemi stosunków handlowych polsko-niemieckich, warto jest, choćby najkrócej, zastanowić się nad rozwojem tych stosunków w ostatnich latach.

Wojna celna polsko-niemiecka, prowadzona w różnych formach i z różnem natężeniem od roku 1925, doznała przejściowego złagodzenia w r. 1930 przy podpisaniu t. zw. „umowy gospodarczej", która spowodu braku ratyfikacji ze strony niemieckiej, nie weszła w życie. Rozejm zawarty został dopiero jesienią r. 1933, po wejściu w życie nowej taryfy celnej w Polsce, ostateczne zaś zniesienie zarządzeń bojowych nastąpiło w umowie z dnia 7 marca 1934 r. Stosunki handlowe poczęły od tej daty układać się normalnie, nakrótko jednak, gdyż już z końcem czerwca tego roku nastąpiło w Niemczech zaostrzenie przymusowej gospodarki dewizowej i eksport Polski do tego kraju znalazł się wobec groźby całkowitego zamrożenia swych należności. Dla częściowego zaradzenia temu niebezpieczeństwu, w październiku zawarty został jeszcze jeden układ t. zw. kompensacyjny; niestety, niewłaściwy dobór towarów mających ulec skompensowaniu, raczej pogorszył stan zamrożeń należności polskich w Niemczech. Od tej chwili żadne nowe układy nie zostały zawarte; życie zaś starało znaleźć praktyczne drogi podtrzymywania obrotów handlowych z mniejszem lub większem powodzeniem.

Ciekawe są cyfry obrotów polsko-niemieckich w ostatnich latach, uwidocznione w następującej tablicy.

Rok	Przywóz z Niemiec		Wywóz z Niemiec		Saldo
	w tysiącach złotych	w % ogólnego przywozu	w tysiącach złotych	w % ogólnego wywozu	w tysiącach złotych
1932	173.119	20,1	175.903	16,2	+ 2.784
1933	145.694	17,6	167.791	17,5	+22.097
1934	108.500	13,6	161.500	16,6	+53.000
1935 styczeń, luty, marzec	28.264	12,6	36.710	12,7	+ 8.446
kwiecień, maj	21.592		23.567		+ 1.975

Liczby te dowodzą, że udział handlu polsko-niemieckiego w ogólnym handlu zagranicznym Polski systematycznie spada, przyczem spadek ten w roku bieżącym jest szczególnie wymowny. Napozór wydaje się, że rok 1934 był dla nas korzystny, przyniósł bowiem znaczny spadek przywozu niemieckiego, a tylko niewielkie obniżenie wywozu, a w wyniku — pokaźne saldo czynne. Nie należy jednak zapominać, że niewątpliwie bardzo znaczna, może sięgająca 20 miljonów część tego salda uległa w Niemczech zamrożeniu. Prawdziwy obraz dają zapewne dotychczasowe dane za rok 1935, wykazujące niemal całkowite zrównoważenie obrotu na niezbyt wysokim poziomie.

Powiększenie obrotów, przetłumaczone na język rzeczowy, znaczy wzmożenie wywozu produktów rolnych polskich, kosztem importu produktów przemysłowych niemieckich. O powiększeniu bowiem wywozu przemysłowego polskiego do Niemiec, polegającego obecnie wyłącznie niemal na śląskim eksporcie przemysłowym, mówić jest trudno. Tego rodzaju stan rzeczy wymaga jaknajostrzejszej czujności ze strony polskiego przemysłu chemicznego. W wywozie jest on zainteresowany w utrzymaniu i zwiększeniu eksportu węglo-pochodnych i innych chemicznych produktów natomiast niebezpieczeństwo wzrostu importu produktów chemicznych niemieckich jest istotne i znaczne. Nie należy zapominać, że spadek przywozu z Niemiec jest w dużym stopniu wywołany wzrostem i rozwojem produkcji chemicznej polskiej, która od roku 1930 zrobiła bardzo znaczne postępy i dla której import z Niemiec, uzbrojony w znane środki dumpingu, jest szczególnie groźny.

PRZEMYSŁ CHEMICZNY NA POMNIK MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO

W uzupełnieniu opublikowanych przez nas w Nr.Nr. 11 i 12 „Wiadomości" list ofiarodawców na budowę w Warszawie pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego poniżej ogłaszamy pozostałe deklaracje przedsiębiorstw chemicznych:

S. A. Eksploatacji Soli Potasowych	zł.	5.000.—
Przemysł Chemiczny „Boruta"	„	2.000.—
S. A. Fryderyk Puls	„	1.000.—
Fabr. Chem. „Wola Krzysztoporska"	„	800.—
Zakłady Chem. „Kutno"	„	500.—
Zakłady Kauczukowe „Piastów"	„	500.—
Polski Przemysł Octowy	„	250.—
„Derywat" Sp. Sprzed. Prod. Smołowcowych	„	250.—
Częstochowska Fabr. Farb „Zawodzie"	„	200.—
Warszawska Fabr. Ekstraktów Garbarskich	„	100.—
„M. Malinowski"	„	100.—
L. Piver	„	50.—
Erger Sp. z o. o.	„	50.—
Tow. „Cazimi"	„	50.—
B. Tabański	„	25.—

Ogólna suma zadeklarowanych przez przemysł chemiczny składek na rzecz budowy pomnika wynosi na dzień 1 sierpnia r. b. — 125.875 zł.

INFORMACJE EKSPORTOWE

Zanotowane zostały następujące zmiany przepisów celnych i reglamentacyjnych (Nr. Nr. 20 i 21 „Informatora Eksportowego").

Afryka Południowa.
Wprowadzone zostały cła maksymalne na kwas winowy i cytrynowy.

Austrja. Z listy towarów wymagających specjalnego pozwolenia dla wwozu skreślone zostały, między innemi, następujące artykuły: węgiel drzewny, mączka z krwi i jedwab sztuczny.

Haiti. Wprowadzona została w życie nowa taryfa celna, zawierająca dwie kolumny minimalną i maksymalną. Polska jest zaliczona do krajów, korzystających z taryfy minimalnej.

Holandja. Przedłużenie okresu skontyngentowania superfosfatów — 1.VII.35 — 1.VII.36. Pozwolenia wwozu będą przydzielane na podstawie importu w 1933/34 r.

Indje Holenderskie. Skontyngentowanie przywozu tkanin z jedwabiu sztucznego z poz. stat. 1618. Począwszy od 14 czerwca 1935 r. kontyngent na okres 10 miesięcy ustalony został na 4.250.000 kg. brutto.

Francja. Ustawą z dnia 4 lipca b. r. wprowadzony został zakaz przywozu lontów górniczych.

Towarzystwa okrętowe Wilh. Wilhelmsen w Oslo i Svenska Amerika Mexiko Linien w Göteborgu uruchomiają z dniem 1 sierpnia r. b. regularną, miesięczną komunikację z Gdyni do Zatoki Meksykańskiej.

Bliższych informacyj w sprawie przewozów do Zatoki Meksykańskiej udziela eksporterom polskim Bergenske Baltic Transports Ltd., Gdynia, Skrz. poczt. 122. Agencja w Warszawie — p. Jan Wojnar, Szkolna 2. Tel. 220-42.

Opublikowane w Nr. 21 „Informatora Eksportowego" zestawienie cyfr obrotów handlowych polsko-argentyńskich w latach 1933 i 1934 na podstawie materjałów Generalnej Dyrekcji Statystyki w Buenos Aires, wykazuje znaczne zwiększenie ogólnego importu polskich artykułów chemicznych. Dane przedstawiają się następująco:

	1933	1934
	w kg.	
przędza z jedwabiu sztucznego	1.198	996
amonjak i sole	—	50.480
karbid	284.810	591.540
biel cynkowa	106.291	410.652

Agent węgierski pragnie objąć przedstawicielstwo firm polskich, eksportujących surowce i produkty chemiczne. Informacje w Państwowym Instytucie Eksportowym.

Państwowy Instytut Eksportowy zwrócił się do związków branżowych z prośbą o sygnalizowanie wszelkich utrudnień w przydziale dewiz przy eksporcie do *Hiszpanji.*

KRONIKA

W związku z notatką zamieszczoną w Nr. 14 „Wiadomości Przemysłu Chemicznego" należy wskazać, że również Związek Koksowni w Katowicach już od r. 1931 jest członkiem wspierającym Muzeum Przemysłu i Techniki, ponadto zaś zadeklarował przystąpienie do Komitetu Budowy Muzeum Przemysłu i Techniki w charakterze członka założyciela — z kwotą zł. 15.000. W takim samym charakterze przystąpiła do Komitetu Budowy Tomaszowska Fabryka Sztucznego Jedwabiu.

Przy Urzędzie Celnym w Katowicach zorganizowany został stały pokaz towaroznawczy, wyposażony w próbki i wzory różnych towarów, nadesłanych przez poszczególne firmy i przedsiębiorstwa. Z uwagi jednak na szczupłość posiadanych eksponatów, Urząd Celny w Katowicach zwraca się z prośbą, aby możliwie wszystkie większe firmy i przedsiębiorstwa nadesłały próbki i wzory surowców, półfabrykatów i wyrobów gotowych.

Związek Przemysłu Chemicznego zarejestrował adres telegraficzny „Zetchem". Wobec tego wszystkie telegramy, przesyłane do Związku Przemysłu Chemicznego, należy adresować: Zetchem, Warszawa.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie zwraca naszą uwagę, że firma „M. G. Rożański" w Pińsku, ul. Kościuszki 14, chętnie przyjmie zastępstwa artykułów chemicznych na Kresy Wschodnie.

Otrzymaliśmy wiadomości, że fabryka chemiczna w pełnym ruchu, działu chemiczno-technicznego, znajdująca się w Wielkopolsce i rozporządzająca obszernemi zabudowaniami oraz własną bocznicą kolejową — jest na sprzedaż spowodu choroby właściciela. Do objęcia potrzebna jest suma ok. 60.000 zł. Informacyj udziela biuro Związku Przemysłu Chemicznego.

Dn. 25 lipca r. b. odbyło się posiedzenie Zarządu Związku Przemysłu Chemicznego, na którem wysłuchano sprawozdania z działalności Związku na odcinku spraw traktatowych, w szczególności w zakresie rokowań polsko-niemieckich. Ponadto, Zarząd zapoznał się z aktualnym stanem spraw tłuszczowych oraz z innemi bieżącemi sprawami, jakie są na warsztacie prac Związku Przemysłu Chemicznego.

W dniu 25 lipca 1935 r. odbyło się uroczyste otwarcie Kanału Henrykowskiego z udziałem przedstawicieli władz administracyjnych, duchowieństwa i miejscowego obywatelstwa.

Kanał ten rozwiązuje sprawę ścieków z fabryk Przem.-Handl. Zakł. Chem. „Ludwik Spiess i Syn", T-wa Zakładów Chemicznych „Strem" S. A. i Drodż.-Gorzeln. Fabryki „Henryków", umożliwiając odprowadzenie fabrycznie oczyszczonych ścieków do Wisły. Jednocześnie Kanał ten osusza sąsiadujące grunty i przez to wydatnie przyczynia się do polepszenia zdrowotnych warunków okolicy, przez którą przechodzi.

Przypominamy, że przy składaniu podań o zezwolenie przywozu reglamentowanych towarów — należy wskazywać nietylko Urząd Celny, gdzie będzie dokonana odprawa, lecz również wejściowy Urząd Celny. Jeżeli dokładny kierunek transportu nie jest znany, wówczas importer może wskazać kilka granicznych wejściowych urzędów celnych. Przy przesyłkach pocztowych należy wskazywać, że towar nadchodzi pocztą. Nieuwzględnienie tych wymagań naraża importerów na zbędną zwłokę, gdyż Min. Przemysłu i Handlu nie może załatwić podania o zezwolenie przywozu bez wskazania powyższych okoliczności.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dz. Ust. Nr. 52 ukazało się pod poz. 341 Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 18 lipca 1935 r. w sprawie odprawy celnej w okręgu Dyrekcji Ceł w Gdańsku.

Stosownie do przepisów tego Rozporządzenia, towary przeznaczone dla obszaru Rzeczypospolitej Polskiej, nie mogą być clone w okręgu Dyrekcji Ceł w Gdańsku, lecz tylko w Urzędach Celnych położonych na obszarze Rzeczypospolitej. Rozporządzenie weszło w życie dn. 21 lipca r. b.

W Dzienniku Urzędowym Min. Skarbu Nr. 20 ukazały się pod poz. 469 i 470 okólniki Min. Skarbu, dotyczące wyjaśnień taryfy celnej.

Zgodnie z wyjaśnieniami, według poz. 89 p. 1 taryfy celnej należy clić używane w lecznictwie części roślin, chociażby osmykiwane; krzemek wapnia, przeważnie zanieczyszczony krzemionką i węglem, należy clić wg. poz. 303 p. 5 taryfy celnej — jako związki nieorganiczne wapnia oddzielnie niewymienione.

W Dz. Ust. Nr. 54 z dn. 26 lipca r. b. pod poz. 350 ukazało się Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 10 lipca 1935 r. o wysokości i sposobie uiszczania opłat za badanie i stemplowanie wytwornic acetylenowych oraz za badanie urządzeń zabezpieczających.

W „Monitorze Polskim" Nr. 171 z dn. 29 lipca r. b. ukazał się pod poz. 203 okólnik Min. Skarbu z dn. 12 lipca 1935 w sprawie odprawy celnej tkanin, przeznaczonych do użytku fabrycznego.

Stosownie do przepisów okólnika, który wchodzi w życie dn. 1 sierpnia r. b., wprowadzone zostało ułatwienie przy stosowaniu zniżki celnej do tkanin fabrycznych, objętych poz. 671 i 985 taryfy celnej. Mianowicie, zamiast dotychczasowych zezwoleń Min. Skarbu, Urzędy Celne zostały upoważnione do dokonywania ulgowej odprawy na podstawie upoważnień Min. Przemysłu i Handlu. Tryb uzyskiwania takich upoważnień nie został zmieniony — t. j. należy składać odpowiednie podania do Min. Przemysłu i Handlu, z zaświadczeniem wojewódzkiej władzy przemysłowej, stwierdzającej zastosowanie tkanin do użytku fabrycznego.

ECHA

* Dnia 30 lipca r. b. Izba Przemysłowo - Handlowa w Warszawie dokonała wyboru delegatów do Zgromadzeń Okręgowych na terenie m. st. Wraszawy i województa Warszawskiego, w związku z ogłoszeniem wyborów do Sejmu. Następujący przemysłowi działacze chemiczni zostali powołani z ramienia Izby do zgromadzeń okręgowych: pp. E. Natanson, L. Kozłowski, J. Landau, K. Moniuszko, F. Wiślicki, T. Zamoyski, S. Żerański, K. Siemiatycz, Z. Sokołowski, E. Bazylewicz — Kniażykowski.

ORJENTACYJNE CENY NIEKTÓRYCH WYTWORÓW PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

	Cena zł.
Aceton	370.—
Spirytus drzew. techniczny 90/98	160.—
Alkohol metylowy czysty 99/100	240.—
* Amonjak skroplony za 1 kg NH_3	1.53
* Azotniak mielony za 1 kg % N_2	1.25
Azotan amonu	100.—
Azotyn sodowy	120.—
Benzol czysty	92.—
Benzol handlowy 90%	84.50
Bisulfat (kw. siarczan sodu)	13.50
* Boraks	90 100.—
Chloran potasu	180.—
Chlor ciekły	115.—
Chlorek cynku 50° Bé	30.—
* Chlorek wapna bielący	30.60
Chlorek wapnia ($CaCl_2$)	20—22.—
Chlorobenzol	165.—
Chloroform czysty	800.—
„ „pro narcosi"	1.800.—
Dwuwęglan sodowy	38.—
Eter siarkowy	450.—
Fenol czysty	220.—
Formalina 40%	180.—
* Gliceryna farmaceutyczna 30° Bé	240.—
* „ techniczna 85/88%	180.—
Karbolineum	20.50
Krezol czysty	95.—
Klej kostny	230.—
Klej skórny	250.—
Kwas azotowy tech. 36°Bé za 100% HNO_3	95.—
Kwas cytrynowy zwykły	460.—
Kwas mrówkowy 80%	235.—
Kwas winowy zwykły	520.—
Kwas siarkowy 60° Bé	5.00
Kwas solny 19°/21° Bé	9.50
„ octowy techn. 30%	85.—
Mączka kostna odklejona 30% P_2O_5	15.—
„ rogowa 13/14% N_2	35.—
* Naftalin czysty w łuskach	46.—
Octan amylu	470.—
Octan metylu	330.—
Octan sodu	120.—
„ ołowiu	180.—
Oleina	185.—
Oleum 20%	15.—
Olej lniany	145.—
* Potaż kalcynowany 90/95%	120.—
* Potaż żrący topiony 88/92%	140.—
Saletra amonowa	100.—
Saletra potasowa	130.—
* Saletra sodowa 15,5% N_2	28.10
* Salmjak raf.	120.—
Siarczan amonu	23.30
* Siarczan miedzi	65—75.—
* Siarczek sodu 60/62%	64.—
Smoła preparowana	15.—
Soda amonjakalna 98%	22.50
* „ kaustyczna 97,5%	54.—
Sól glauberska krystaliczna	7.00
Sól Seignette'a (aptek)	420.—
Stearyna	170.—
Superfosfat 16% par. Warszawa luzem	10.75
Toluol czysty	110.—
Woda amonjakalna chem. czysta zaw. ±25% NH_3	60.—
Żelatyna techn.	450.—

Ceny powyższe są cenami hurtowemi i rozumieją się za 100 kg loco fabryka bez opakowania; ceny za produkty oznaczone gwiazdką rozumieją się wraz z opakowaniem.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego" bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 510-14.

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej — Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI — Druk L. Bogusławskiego i S-ki, Świętokrzyska 11.